

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle rahoitusmarkkinalainsäädännön muuttamiseksi covid-19-pandemiasta toipumiseksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle rahoitusmarkkinalainsäädännön muuttamiseksi covid-19-pandemiasta toipumiseksi (HE 126/2021 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Jonna Kuparinen, valtiovarainministeriö
- lakijohtaja Jesse Collin, Suomen Pörssisäätiö
- johtava lakimies Satu Wennberg, Finanssiala ry
- hallituksen puheenjohtaja Timo Rothovius, Suomen Osakesäästäjät
- professori Peter Nyberg, Aalto-yliopisto

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Finanssivalvonta

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi sijoituspalvelulakia, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettua lakia, Finanssivalvonnasta annettua lakia sekä arvopaperimarkkinalakia.

Esityksen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön EU:n pääomamarkkinoiden elpymispaketin edellyttämät kansalliset lakimuutokset. Elpymispaketin tarkoituksena on helpottaa pääomamarkkinoiden ja yritysten toipumista covid-19-pandemiasta. Lakimuutoksilla toteutettaisiin sijoituspalveluyrityksille suunnattu mahdollisuus hyödyntää asiakassuhteiden hoitoa koskevia helpotuksia. Myös suomalaisten pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia rahoituksen saantiin helpotettaisiin yksinkertaistamalla sijoituspalvelulain vaatimuksia sijoitustutkimuksen osalta. Lisäksi helpotettaisiin hyödyke johdannaiskaupankäyntiä eräiltä osin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin tehtävillä muutoksilla. Lakiin tehtäisiin muutokset myös EU:n joukkorahoitusasetuksen ja sijoituspalvelulain suhteen selkiyttämiseksi.

Valiokunnan mietintö TaVM 29/2021 vp

Esityksellä muutettaisiin Finanssivalvonnasta annetun lain valvontavaltuuksia sekä hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä ottamalla niihin viittaukset yksinkertaista, läpinäkyvää ja standardoitua taseen arvopaperistamista koskevin osin. Finanssivalvonta toimisi toimivaltaisena viranomaisena yksinkertaista, läpinäkyvää ja standardoitua taseen arvopaperistamista koskevien vaatimusten noudattamisen valvonnassa. Finanssivalvonnalle annettaisiin myös valtuudet toimia EU:n joukkorahoitusasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

Elpymispaketti mahdollistaa suomalaisille listayhtiöille myös mahdollisuuden kerätä oman pääoman ehtoista rahoitusta uudenlaisen elpymisesitteen kautta. Elpymisesitettä koskevat muutokset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta, eivätkä ne edellytä kansallisia lakimuutoksia.

Esityksellä muutettaisiin arvopaperimarkkinalakia lisäämällä liikkeeseenlaskijoille velvollisuus julkistaa komission teknisen sääntelystandardin muodossa laadittua tilinpäätöstä koskeva tilintarkastajan lausunto.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. ja 2. lakiehdotuksen osalta 28.2.2022, mutta 1. lakiehdotuksen 1 luvun 2 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdan osalta kuitenkin mahdollisimman pian. Ehdotettu 3. lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja 4. lakiehdotus 1.1.2022 tai mahdollisimman pian sen jälkeen.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen keskeinen sisältö ja tavoitteet. Ehdotetun lainsäädännön tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön EU:n pääomamarkkinoiden elpymispaketin muutokset kansalliseen lainsäädäntöön. Talousvaliokunta puoltaa ehdotetun sääntelyn hyväksymistä muuttamattomana, seuraavin huomautuksin.

Tuotehallintasäännöksistä vapautetut joukkovelkakirjalainat. Ehdotetun muutoksen tarkoituksena on vapauttaa tuotehallintasääntelystä velkakirjat, joissa ei ole johdannaiskomponenttia sekä ne velkakirjat, joissa on ennenaikaisen takaisinmaksun lauseke, mutta ei muita johdannaiskomponentteja. Talousvaliokunta tähdentää, että muutokset kohdistuvat erityisesti hyväksyttävillä vastapuolilla markkinoitavien tai jaettavien rahoitusvälineiden ja ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollistavia lausekkeitä sisältävien joukkovelkakirjalainojen ja tätä yksinkertaisempien joukkovelkakirjojen rajaamiseen tuotehallintasääntelyn ulkopuolelle.

Tilintarkastajan lausunnot ja muistiot. Ehdotetulla muutoksella on tarkoitus selkiyttää arvopaperimarkkinalain 7 luvun soveltamisalaan kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden tilintarkastajan lausuntoihin liittyviä julkistamisvelvollisuuksia. Lain 7 luvun 8 § koskee tilintarkastajan tilintarkastuskertomusta tai muuta tilintarkastajan suorittamaa varmennusta. Talousvaliokunta huomauttaa, että kyseinen säännös ei koske tilintarkastajan muistiot, sillä muistiot eivät ole tässä säännöksessä ja tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettuja tilintarkastajan raportteja eikä niiden voida tässä yhteydessä myöskään katsoa rinnastuvan muihinkaan tilintarkastajan varsinaisiin varmennustoimeksiantoihin.

Valiokunnan mietintö TaVM 29/2021 vp

Päätelmät. Rahoitusmarkkinoiden sääntely on luotu vahvistamaan luottamusta rahoitusjärjestelmään, ehkäisemään systeemisiä riskejä sekä turvaamaan markkinoiden osapuolten asemaa. Näistä lähtökohdista, erityisesti sijoittajansuojan toteutumista silmälläpitäen, on tärkeää, että sääntely on oikeasuhtaista. Jos epätarkoituksenmukaisen sääntelyn aiheuttama hallinnollinen taakka ja kustannukset ylittävät niistä saadut hyödyt, lopullisia kärsijöitä ovat siten juuri ne tahot, joita sääntelyllä on ollut tarkoitus suojata.

Talousvaliokunta katsoo, että ehdotetut muutokset voivat helpottaa sijoituspalveluyritysten asiakassuhteiden hoitoa sekä pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saantia ja niiden arvopapereiden likviditeettiä. Muutokset tulevat oletettavasti myös helpottamaan hyödykejohdannaiskaupankäyntiä. Lisäksi julkisen kaupankäynnin kohteena olevien yritysten väliaikainen mahdollisuus käyttää yksinkertaistettua elpymisesitettä vähentäneen niiden hallinnollista taakkaa ja siten myös kustannuksia.

Hallituksen esityksen kohteena olevassa lainsäädännössä on kansallista harkintavaltaa varsin vähän. Talousvaliokunta pitää siksi tärkeänä, että tämän sääntelyn uudelleentarkastelun jatkovalmistelun neuvotteluissa Suomi kiinnittää huomiota rahoitusmarkkinasääntelyn johdonmukaisuuteen; elpymispaketin yhteydessä lainsäädännön vaikutusarvioinneista on jouduttu tinkimään aikataulujen kiireellisuuden vuoksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 126/2021 vp sisältyvät 1. - 4. lakiehdotuksen.

Helsingissä 27.10.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Sanni Grahn-Laasonen kok
varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Sakari Puisto ps
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Janne Sankelo kok
jäsen Joakim Strand r
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väättäinen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan mietintö TaVM 29/2021 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller